

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 18/2020(19))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «PLUS TV», Ιδιοκτησίας της εταιρείας «PROTEAS PRODUCTIONS & MEDIA LIMITED»

Ημερομηνία Απόφασης: 8 Ιουλίου, 2020

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

Η κ. Αγγελική Λαζάρου, Μέλος, ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία, αλλά δεν παρευρέθηκε για προσωπικούς λόγους.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις των παραγράφων **B.1 και B.4** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας (Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (ΚΔΠ 10/2000)).

Οι πιο πάνω παράγραφοι αναφέρουν:

B.1 «Όλες οι διαφημίσεις και τα τηλεμπορικά μηνύματα από αδειούχους σταθμούς πρέπει να είναι νόμιμα, τίμια, αληθή, καλαίσθητα και να μην περιέχουν υπερβολικούς ή ανυπόστατους ισχυρισμούς».

B.4 «Στις διαφημίσεις δεν επιτρέπεται η εκμετάλλευση δεισιδαιμονιών και του αισθήματος φόβου».

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. **30.4.2020**, έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και/ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ ή μέσω αντιπροσώπου και/ ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Η διερευνώμενες παραβάσεις, η οποίες τέθηκαν ενώπιον του οργανισμού, εκτίθενται πιο κάτω:

1. Στις **10.3.2020**, μεταξύ των ωρών **18:50- 20:50**, ο Τηλεοπτικός Οργανισμός «**PLUS TV**» μετέδωσε το πρόγραμμα «**Αννίτα Κοίτα**» κατά την διάρκεια του οποίου μεταδόθηκε διαφήμιση του προϊόντος **Aloe Di Creta** η οποία δεν ήταν νόμιμη, κατά παράβαση της Παραγράφου **B.1** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθενται στο Παραρτήμα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (ΚΔΠ 10/2000).

Συγκεκριμένα, το προϊόν **Aloe Di Creta** είναι συμπλήρωμα διατροφής και σύμφωνα με τον **Κανονισμό 13(3)** των Περί Συμπληρωμάτων διατροφής του 2004 και 2006

Κανονισμών απαγορεύεται η αναγραφή ισχυρισμών ή ενδείξεων στη σήμανση, τη διαφήμιση ή την παρουσίαση των συμπληρωμάτων διατροφής που υπονοούν άμεσα ή έμμεσα την πρόληψη, αγωγή ή θεραπεία ανθρώπινης νόσου ούτε αναφέρουν τέτοιες ιδιότητες».

Ωστόσο, κατά την διάρκεια της τοποθέτησης/ διαφήμισης του κατά την πιο πάνω μέρα και ώρα έγιναν οι πιο κάτω ισχυρισμοί σε διάλογο μεταξύ της κ. Α.Πάνια (παρουσιάστριας προγράμματος) και της κ. Βασιλικής (προωθούσε το προϊόν):

Βασιλική: Να πούμε κιόλας πόσα καλά κάνει η Αλόη. Το γνωρίζουμε αυτό. Από την αρχαιότητα κάνει καλό στη λειτουργία του οργανισμού μας. Στο έντερο, μας δίνει ενέργεια. Στο δέρμα μας. Πραγματικά με δύο κουταλάκια το πρωί και δύο το βράδυ είμαστε πλήρεις...

Α.Πάνια: Να πούμε ότι η Αλόη δεν κάνει μόνο καλό σε όλο τον οργανισμό και στην ομορφιά και στην υγεία μας, κάνει πάρα πολύ καλό να μας κρατήσει και σε καλή φόρμα γιατί βοηθάει πάρα πολύ και στο θέμα της καύσης (...)

Βασιλική: Ενδείκνυται για δίαιτες, διατροφές (...) Η Αλόη είναι πιστοποιημένη από τον ΕΟΦ. Είναι η αυθεντική Αλόη η Κρητική.

Α.Πάνια: (...) Βοηθάει σε πάρα πολλά επίπεδα τον οργανισμό μας. Βοηθάει στην ομορφιά μας, στο δέρμα μας. Βοηθάει πάρα πολύ στο να γίνεται αυτή η αποτοξίνωση που έχουμε ανάγκη πολλές φορές (...) βοηθάει πάρα πολύ και στα διατροφικά και στα του οργανισμού μας...

Βασιλική: Μέχρι και στις αρθρώσεις να πούμε (...) Εγώ θέλω να πω ότι το αγαπημένο μου είναι αυτό, ο κουρκουμάς, ο οποίος όπως ξέρουμε είναι και αντικαρκινικός (...) να βάλετε την Αλόη στην ζωή σας. Πολλοί διαλέγουν τον κουρκουμά ο οποίος όπως ξέρουμε έχει αντικαρκινική δράση (...)

2. Στις **10.3.2020**, μεταξύ των ωρών **18:50- 20:50**, ο Τηλεοπτικός Οργανισμός «**PLUS TV**» μετέδωσε το πρόγραμμα «**Αννίτα Κοίτα**» κατά την διάρκεια του οποίου μεταδόθηκε διαφήμιση του προϊόντος **Aloe Di Creta** κατά την διάρκεια της οποίας γινόταν αναφορά σε ειδική προσφορά που εάν κάποιος αγόραζε δύο μπουκάλια του ενός λίτρου του συγκεκριμένου προϊόντος θα έπαιρνε ως δώρο ένα κουτί με 5 μάσκες και ένα αντισηπτικό 100ml (επιλέγοντας ένα από τα δύο που προσφέρονταν), πρακτική που εκμεταλλευόταν το αίσθημα φόβου των τηλεθεατών/ πολιτών λόγω της εξάπλωσης του Κωρονοϊού κατά παράβαση της παραγράφου **B.4** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθενται στο Παραρτήμα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (ΚΔΠ 10/2000).

Συγκεκριμένα, κατά την διάρκεια της τοποθέτησης/ διαφήμισης του κατά την πιο πάνω μέρα και ώρα έγιναν οι πιο κάτω ισχυρισμοί σε διάλογο μεταξύ της κ. Α.Πάνια (παρουσιάστριας προγράμματος) και της κ. Βασιλικής (προωθούσε το προϊόν):

Βασιλική: (...) όσοι καλέσουν τώρα στο 211.100.28.29 και πάρουνε δύο μπουκάλια έχουνε δώρο 5 μάσκες, αυτές εδώ και έχουνε και δώρο αντισηπτικό για τα χέρια, όποιο διαλέξουνε. Το οποίο είναι πάρα πολύ φιλικό στο δέρμα.

Α.Πάνια: Να υπάρχει. Καλό είναι πάντα.

Βασιλική: Καλό είναι να έχουμε πάντα τα κλειδιά μας, το άρωμα μας, το αντισηπτικό μας και την μάσκα μας (...) να πάρετε τις 5 μάσκες και το αντισηπτικό, κάτι που δεν πρέπει να λείπει από κανένανε. Πολύ πρακτικό δώρο. (...) και έχουμε και το αντισηπτικό για τα χέρια μας που πρέπει να το έχουμε με το άρωμα μας, με τα κλειδιά μας, να μην το αφήνουμε ποτέ.

Α.Πάνια: Βασιλική μου πολύ χαίρομαι που εναρμονίζεστε με την επικαιρότητα.

Βασιλική: (...) πάρτε τώρα γιατί θέλουμε να πάρετε και τις μάσκες, να είσαστε προστατευμένοι πλήρως από όλα και το αντισηπτικό(...)πραγματικά ένα δώρο που σας προστατεύει από όλα, από γρίπη, από ιό, είναι πραγματικά κάτι καλό, να το έχουμε μαζί μας πάντα, να νιώθουμε ασφαλείς (...) το αντισηπτικό είναι καλό να υπάρχει σε όλες τις τσάντες. Για οποιοδήποτε λόγο. Για την αντισηψία μας και πραγματικά είναι κάτι που μας προστατεύει τώρα από οτιδήποτε(...)το Smart Mask Kit το οποίο δεν πρέπει να λείπει από κανένανε. Να το έχετε για όλους. Να το κάνετε και δώρο

Ο Οργανισμός με επιστολή του ημερομ. 22.5.2020 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄) υπέβαλε τις θέσεις του χωρίς να εκφράσει την επιθυμία όπως τις παραθέσει και προφορικός και ούτε αιτήθηκε επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών θέσεων του οργανισμού, και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

Στις **10.3.2020**, μεταξύ των ωρών **18:50 – 20:50**, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**PLUS TV**» μετέδωσε το πρόγραμμα «**Αννίτα Κοίτα**» κατά την διάρκεια του οποίου μεταδόθηκε διαφήμιση του προϊόντος **Aloe Di Creta** η οποία δεν ήταν νόμιμη, κατά παράβαση της Παραγράφου **B.1** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παραρτήμα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (ΚΔΠ 10/2000) καθώς έγιναν ισχυρισμοί ότι το προϊόν **Aloe Di Creta** βοηθάει στη θεραπεία ή/και πρόληψη ανθρώπινων νόσων ενώ είναι συμπλήρωμα διατροφής και σύμφωνα με τον **Κανονισμό 13(3)** των Περί Συμπληρωμάτων διατροφής του 2004 και 2006 Κανονισμών απαγορεύεται η αναγραφή ισχυρισμών ή ενδείξεων στη σήμανση, τη διαφήμιση ή την παρουσίαση των συμπληρωμάτων διατροφής που υπονοούν άμεσα ή

έμμεσα την πρόληψη, αγωγή ή θεραπεία ανθρώπινης νόσου ούτε αναφέρουν τέτοιες ιδιότητες» (υποστοιχείο 1). Επίσης κατά την διάρκεια του ίδιου προγράμματος που μεταδόθηκε την πιο πάνω μέρα και ώρα γινόταν αναφορά σε ειδική προσφορά που εάν κάποιος αγόραζε δύο μπουκάλια του προϊόντος **Aloe Di Creta** του ενός λίτρου, θα έπαιρνε ως δώρο ένα κουτί με 5 μάσκες και ένα αντισηπτικό 100ml (επιλέγοντας ένα από τα δύο που προσφέρονταν), πρακτική που εκμεταλλευόταν το αίσθημα φόβου των τηλεθεατών/ πολιτών λόγω της εξάπλωσης του Κορωνοϊού κατά παράβαση της παραγράφου **B.4** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, όπως εκτίθεται στο Παραρτήμα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (ΚΔΠ 10/2000) (υποστοιχείο 2).

Λεπτομέρειες για όλες τις παραβάσεις εκτίθενται στις σελίδες 2-4 της παρούσας απόφασης.

Όσον αφορά τους ισχυρισμούς του οργανισμού όπως περιέχονται στην επιστολή του ημερομ. **22.5.2020** η Αρχή σημειώνει τα ακόλουθα:

Αναφορικά με τα όσα αναφέρει στο σημείο 1 της επιστολής του ο Οργανισμός, η Αρχή εκφράζει την ευαρέσκεια της για την χωρίς περιστροφές παραδοχή από μέρους του για την διάπραξη των αναφερθεισών παραβάσεων που αφορούν στην προώθηση προϊόντος με λεκτικό που υπονοούσε την θεραπεία ή/και πρόληψη ανθρώπινης νόσου.

Σε σχέση με το δεύτερο σημείο που εγείρεται στην επιστολή του οργανισμού, η Αρχή σημειώνει ότι στην παρούσα υπόθεση δεν εξετάζεται ποιος ήταν ο στόχος του οργανισμού αλλά το τι εν τέλει μεταδόθηκε. Είναι προφανές και αυταπόδεικτο μέσα από το οπτικοακουστικό υλικό του εν λόγω προγράμματος ότι χρησιμοποιήθηκε ο φόβος που ένιωθε ο κόσμος εκείνη την εποχή για προώθηση εμπορικών προϊόντων.

Τέλος, και αναφορικά με την μεταμέλεια και την απολογία που εκφράζει ο οργανισμός σε συνδυασμό με τις ενέργειες που αναφέρει ότι ήδη κάνει ώστε όλο το πρόγραμμα του να είναι εντός του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την άδεια λειτουργίας του, η Αρχή εκφράζει την ευαρέσκεια της αλλά και την ελπίδα της ότι όντως τα όσα αναφέρει ο οργανισμός θα γίνουν.

Πέραν των πιο πάνω, η Αρχή θέλει να υπογραμμίσει τα ακόλουθα:

Όλα τα προγράμματα των αδειούχων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών στην Κυπριακή Δημοκρατία οφείλουν να έχουν περιεχόμενο εντός του Νομικού πλαισίου που έχει

καθοριστεί μέσα από Ευρωπαϊκές Οδηγίες και Νομοθετικές. Τούτο το Νομοθετικό πλαίσιο σκοπό έχει να προστατεύσει τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του Κύπριου τηλεθεατή και συνάμα να καθορίσει ένα υγιές ανταγωνιστικό περιβάλλον που θα επιτρέπει στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς- ιδιωτικές επιχειρήσεις- να ευημερούν. Ωστόσο, σε καμία περίπτωση η Αρχή δεν μπορεί να ανεχθεί φαινόμενα όπως αυτά που καταγράφηκαν στην παρούσα υπόθεση.

Η παρουσίαση/ διαφήμιση του προϊόντος **Aloe Di Creta**, είναι ξεκάθαρα μη νόμιμη καθώς βρίθεται ισχυρισμών (άμεσων και έμμεσων- όπως αναφέρονται πιο πάνω, υποστοιχείο 1) περί συνεισφοράς του προϊόντος στην βελτίωση της ανθρώπινης υγείας ή ακόμα και ίασης ανθρώπινων παθήσεων (π.χ. *Από την αρχαιότητα κάνει καλό στη λειτουργία του οργανισμού μας. Στο έντερο, μας δίνει ενέργεια. Στο δέρμα μας. Πραγματικά με δύο κουταλάκια το πρωί και δύο το βράδυ είμαστε πλήρεις(...)* κάνει πάρα πολύ καλό να μας κρατήσει και σε καλή φόρμα γιατί βοηθάει πάρα πολύ και στο θέμα της καύσης(...)*Βοηθάει πάρα πολύ στο να γίνεται αυτή η αποτοξίνωση που έχουμε ανάγκη πολλές φορές (...)* βοηθάει πάρα πολύ και στα διατροφικά και στα του οργανισμού μας(...)*Μέχρι και στις αρθρώσεις να πούμε (...)*Εγώ θέλω να πω ότι το αγαπημένο μου είναι αυτό, ο κουρκουμάς, ο οποίος όπως ξέρουμε είναι και αντικαρκινικός (...) να βάλετε την Αλόη στην ζωή σας. Πολλοί διαλέγουνε τον κουρκουμά ο οποίος όπως ξέρουμε έχει αντικαρκινική δράση (...)) και μεταδόθηκε κατά παράβαση του Κανονισμού 13(3) των Περί Συμπληρωμάτων Διατροφής Κανονισμών του 2004 και 2006 που αναφέρει πως απαγορεύεται η αναγραφή ισχυρισμών ή ενδείξεων στη σήμανση, τη διαφήμιση ή την παρουσίαση των συμπληρωμάτων διατροφής, που υπονοούν άμεσα ή έμμεσα την πρόληψη, αγωγή ή θεραπεία ανθρώπινης νόσου ούτε αναφέρουν τέτοιες ιδιότητες.

Όσον αφορά την προώθηση του προϊόντος **Aloe Di Creta** με την μέθοδο της παροχής δώρου το οποίο ήταν το προϊόν **Smart Mask Kit**, το οποίο είναι ένα κουτί το οποίο περιέχει έξι μάσκες προσώπου και ένα μπουκαλάκι 100ml αντισηπτικού διαλύματος, εν μέσω μιας πανδημίας, ο οργανισμός επέλεξε συνειδητά να εκμεταλλευτεί τον φόβο που επικρατούσε την τότε περίοδο στον ευρύτερο πληθυσμό με σκοπό το οικονομικό κέρδος. Η Αρχή ψέγει απερίφραστα την πιο πάνω συμπεριφορά και εκφράζει την οργή της για τις συγκεκριμένες παραβάσεις. Εκφράσεις όπως :

- *Καλό είναι να έχουμε πάντα τα κλειδιά μας, το άρωμα μας, το αντισηπτικό μας και την μάσκα μας (...)* να πάρετε τις 5 μάσκες και το αντισηπτικό, κάτι που δεν πρέπει να λείπει από κανέναν. Πολύ πρακτικό δώρο. (...) και έχουμε και το αντισηπτικό για τα χέρια μας που πρέπει να το έχουμε με το άρωμα μας, με τα κλειδιά μας, να μην το αφήνουμε ποτέ.
- *Βασιλική μου πολύ χαίρομαι που εναρμονίζεστε με την επικαιρότητα*

- (...) πάρτε τώρα γιατί θέλουμε να πάρετε και τις μάσκες, να είσαστε προστατευμένοι πλήρως από όλα και το αντισηπτικό(...)πραγματικά ένα δώρο που σας προστατεύει από όλα, από γρίπη, από ιό, είναι πραγματικά κάτι καλό, να το έχουμε μαζί μας πάντα, να νιώθουμε ασφαλείς (...) το αντισηπτικό είναι καλό να υπάρχει σε όλες τις τσάντες. Για οποιοδήποτε λόγο. Για την αντισηψία μας και πραγματικά είναι κάτι που μας προστατεύει τώρα από οτιδήποτε(...)το Smart Mask Kit το οποίο δεν πρέπει να λείπει από κανένα. Να το έχετε για όλους. Να το κάνετε και δώρο,

δείχνουν μια πολύ συνειδητή προσέγγιση που εκμεταλλεύτηκε τον φόβο για ένα πολύ σοβαρό θέμα που αφορούσε στην υγεία του πληθυσμού με απώτερο σκοπό το οικονομικό όφελος του οργανισμού.

Η Αρχή αντιλαμβάνεται πλήρως το γεγονός ότι όλοι οι οργανισμοί πρέπει να έχουν εισόδημα για να επιβιώσουν και ότι αυτό το εισόδημα παράγεται κυρίως μέσα από την διαφήμιση (με την ευρύτερη έννοια). Ωστόσο, όταν αυτό γίνεται με τρόπο που επιδεικνύει μηδέν σεβασμό τόσο προς την Νομοθεσία αλλά κυρίως προς τους τηλεθεατές του οργανισμού, αφού γίνεται εκμετάλλευση της εμπιστοσύνης που, κατά κάποιο τρόπο αναπτύσσεται μεταξύ μέσου και τηλεθεατή, η Αρχή δεν μπορεί παρά να παρέμβει και υπερασπιστεί τα, καλώς νοούμενα συμφέροντα, των τηλεθεατών.

Πέρα των προαναφερθέντων, η Αρχή κρίνει την εκμετάλλευση των προγραμμάτων οποιουδήποτε χαρακτήρα για την προβολή συγκεκριμένων προϊόντων, υπηρεσιών ή εταιρειών, ως παράβαση ιδιαίτερα σοβαρή ιδιαίτερα όταν η προώθηση των εν λόγω προϊόντων γίνεται απροκάλυπτα από τους δημοσιογράφους/ παρουσιαστές του προγράμματος. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου τονίζει για ακόμη μια φορά ότι η παρακίνηση για αγορά ή μίσθωση των προϊόντων ή υπηρεσιών οιασδήποτε επιχείρησης δια μέσου ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων, συνιστά παράβαση της Νομοθεσίας, καθότι αφενός δημιουργείται αθέμιτος ανταγωνισμός και αφετέρου επηρεάζεται το περιεχόμενο και θίγεται η αρτιότητα των προγραμμάτων, αλλά και η δημοσιογραφική και δημιουργική ανεξαρτησία των δημοσιογράφων, παραγωγών ή άλλων δημιουργών των οργανισμών.

Ενόψει των ανωτέρω η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι στις 10.3.2020 υπάρχουν παραβάσεις των **παραγράφων Β.1 (υποστοιχείο 1) και Β.4 (υποστοιχείο 2)** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας (Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών ΚΔΠ 10/2000).

Η Αρχή έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της παρούσας ή αν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς όπως ενημερώσει την Αρχή εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με σχετική επιστολή. Σε περίπτωση που δε ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Λ.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 18/2020(19))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «PLUS TV», Ιδιοκτησίας της εταιρείας «PROTEAS PRODUCTIONS & MEDIA LIMITED»

Ημερομηνία Απόφασης: 30 Σεπτεμβρίου, 2020

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Πάνου Κανελλόπουλου, Χρύσως Τσόκκου και Τάσου Κυρμίτση, Μελών.

Το Μέλος της Αρχής κ. Αγγελική Λαζάρου αν και παρευρέθηκε κανονικά στη συνεδρία, αποχώρησε κατά την εξέταση της παρούσας υπόθεσης, με βάση τις αρχές που αποφασίστηκαν στην απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση αρ. 140/2009.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **8 Ιουλίου 2020**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις των παραγράφων **B.1 και B.4** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (ΚΔΠ 10/2000).

Οι πιο πάνω παράγραφοι αναφέρουν:

B.1 «Όλες οι διαφημίσεις και τα τηλεμπορικά μηνύματα από αδειούχους σταθμούς πρέπει να είναι νόμιμα, τίμια, αληθή, καλαίσθητα και να μην περιέχουν υπερβολικούς ή ανυπόστατους ισχυρισμούς».

B.4 «Στις διαφημίσεις δεν επιτρέπεται η εκμετάλλευση δεισιδαιμονιών και του αισθήματος φόβου».

Η Αρχή, είχε δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να υποβάλει τις απόψεις του και μπορούσε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **10.8.2020**, κοινοποίησε στον οργανισμό την απόφαση της ημερομ. **8.7.2020** και τον κάλεσε να υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Η Αρχή σας καλεί, εάν επιθυμείτε, να υποβάλετε τις απόψεις σας γραπτώς και/ή προσωπικώς. Η υποβολή των απόψεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως ή/και μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις γραπτώς, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε τις απόψεις σας προσωπικώς, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να υποβάλετε τις απόψεις σας προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση εντός της πιο πάνω προθεσμίας, θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Ο οργανισμός με επιστολή της Γενικής Διευθύντριας του κ. Κωνσταντίνου Δρουσιώτη, ημερομ. **13.8.2020** (Παράρτημα Α') υπέβαλε γραπτώς τις θέσεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων χωρίς να εκφράσει την επιθυμία να πράξει τούτο και προφορικώς.

Αναφορικά με τις θέσεις του οργανισμού όπως περιέχονται στη προαναφερθείσα επιστολή ημερομ. **13.8.2020** η Αρχή σημειώνει τα ακόλουθα:

Η Αρχή εκφράζει καταρχάς την ευαρέσκειά της για την παραδοχή του Οργανισμού και, χωρίς να αμφισβητεί τον ισχυρισμό του ότι δεν είχε «πρόθεση να παραβιάσει τις νομοθετικές διατάξεις», υπογραμμίζει, για μια ακόμη φορά, ότι ο κάθε οργανισμός πρέπει να είναι πολύ προσεκτικός για ό,τι μεταδίδεται και οφείλει να έχει γνώση του περιεχομένου κάθε προγράμματος πριν αυτό μεταδοθεί.

Η Αρχή χαιρετίζει επίσης τα διορθωτικά μέτρα τα οποία αναφέρει ότι έλαβε ο Οργανισμός στο δεύτερο σημείο της προαναφερθείσας επιστολής.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς ότι ο οργανισμός δεν είχε κανένα οικονομικό όφελος και «τουναντίον έπρεπε να πληρώσει και δικαιώματα που αφορούν την προβολή της εν λόγω εκπομπής», η Αρχή σημειώνει ότι τούτο δεν μπορεί να αποτελέσει ελαφρυντικό για τον οργανισμό. Εξάλλου, όλα τα προϊόντα ήταν διαθέσιμα και στους Κύπριους τηλεθεατές καθώς δινόταν συνεχώς τηλεφωνο παραγγελιών στην Κύπρο. Ο τρόπος με τον οποίο ο οργανισμός χειρίζεται τις όποιες εμπορικές του συμφωνίες και

αν έχει κάποιο οικονομικό όφελος από αυτές, δεν αφορά την Αρχή. Καθήκον της Αρχής είναι να διασφαλίσει την προστασία των τηλεθεατών/ πολιτών από πρακτικές που είναι εκτός των προνοιών της Νομοθεσίας, όπως στην προκειμένη περίπτωση.

Τέλος, και αναφορικά με το αίτημα του Οργανισμού όπως η Αρχή «*επιδείξει την μέγιστη επιείκεια και επιβάλει την όσο δυνατόν ελαφρύτερη διοικητική κύρωση*», η Αρχή σημειώνει ότι οι αποφάσεις επιβολής κυρώσεων πάντα λαμβάνονται με γνώμονα τις ιδιαίτερες παραμέτρους κάθε υπόθεσης καθώς και την αρχή της αναλογικότητας.

Όλα τα προγράμματα των αδειούχων οργανισμών στην Κυπριακή Δημοκρατία οφείλουν να έχουν περιεχόμενο εντός του νομικού πλαισίου που έχει καθοριστεί μέσα από Ευρωπαϊκές Οδηγίες και νομοθετικές διατάξεις, το οποίο σκοπό έχει να προστατεύσει τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του Κύπριου τηλεθεατή και συνάμα να καθορίσει ένα υγιές ανταγωνιστικό περιβάλλον που θα επιτρέπει τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς- ιδιωτικές επιχειρήσεις- να ευημερούν. Ωστόσο, σε καμία περίπτωση η Αρχή δεν μπορεί να ανεχθεί φαινόμενα όπως αυτά που καταγράφηκαν στην παρούσα υπόθεση.

Η Αρχή υπογραμμίζει ξανά ότι, ο τρόπος που παρουσιάστηκαν τα δύο προϊόντα αποτελεί παράδειγμα προς αποφυγή. Η παρουσίαση/ διαφήμιση του προϊόντος **Aloe Di Creta**, εκτός από υπερβολές και ανυπόστατους ισχυρισμούς, είναι και μη νόμιμη καθώς βρίθεται ισχυρισμών περί συνεισφοράς του προϊόντος στην βελτίωση της ανθρώπινης υγείας ή ακόμα και ίασης ανθρώπινων παθήσεων (π.χ. *Από την αρχαιότητα κάνει καλό στη λειτουργία του οργανισμού μας. Στο έντερο, μας δίνει ενέργεια. Στο δέρμα μας. Πραγματικά με δύο κουταλάκια το πρωί και δύο το βράδυ είμαστε πλήρεις(...)* κάνει πάρα πολύ καλό να μας κρατήσει και σε καλή φόρμα γιατί βοηθάει πάρα πολύ και στο θέμα της καύσης(...)*Βοηθάει πάρα πολύ στο να γίνεται αυτή η αποτοξίνωση που έχουμε ανάγκη πολλές φορές (...)* βοηθάει πάρα πολύ και στα διατροφικά και στα του οργανισμού μας(...)*Μέχρι και στις αρθρώσεις να πούμε (...)*Εγώ θέλω να πω ότι το αγαπημένο μου είναι αυτό, ο κουρκουμάς, ο οποίος όπως ξέρουμε είναι και αντικαρκινικός (...)*να βάλετε την Αλόη στην ζωή σας. Πολλοί διαλέγουνε τον κουρκουμά ο οποίος όπως ξέρουμε έχει αντικαρκινική δράση (...)*) και μεταδόθηκε κατά παράβαση του Κανονισμού 13(3) των Περί Συμπληρωμάτων Διατροφής Κανονισμών του 2004 και 2006 που αναφέρει πως *απαγορεύεται η αναγραφή ισχυρισμών ή ενδείξεων στη σήμανση, τη διαφήμιση ή την παρουσίαση των συμπληρωμάτων διατροφής, που υπονοούν άμεσα ή έμμεσα την πρόληψη, αγωγή ή θεραπεία ανθρώπινης νόσου ούτε αναφέρουν τέτοιες ιδιότητες.*

Το δεύτερο θέμα στο οποίο θα ήθελε να σταθεί η Αρχή αφορά την προώθηση/ διαφήμιση του προϊόντος **Smart Mask Kit**, το οποίο είναι ένα κουτί που περιέχει έξι μάσκες προσώπου και ένα μπουκαλάκι 100ml αντισηπτικού διαλύματος. Εν μέσω μιας πανδημίας, ο οργανισμός επέλεξε συνειδητά να εκμεταλλευτεί τον φόβο που επικρατούσε την τότε περίοδο στον ευρύτερο πληθυσμό με σκοπό το οικονομικό κέρδος. Η Αρχή ψέγει απερίφραστα την πιο πάνω συμπεριφορά και εκφράζει την οργή της για τις συγκεκριμένες παραβάσεις. Εκφράσεις όπως :

- *Καλό είναι να έχουμε πάντα τα κλειδιά μας, το άρωμα μας, το αντισηπτικό μας και την μάσκα μας (...) να πάρετε τις 5 μάσκες και το αντισηπτικό, κάτι που δεν πρέπει να λείπει από κανένα. Πολύ πρακτικό δώρο. (...) και έχουμε και το αντισηπτικό για τα χέρια μας που πρέπει να το έχουμε με το άρωμα μας, με τα κλειδιά μας, να μην το αφήνουμε ποτέ.*
- *Βασιλική μου πολύ χαίρομαι που εναρμονίζεστε με την επικαιρότητα*
- *(...) πάρτε τώρα γιατί θέλουμε να πάρετε και τις μάσκες, να είσατε προστατευμένοι πλήρως από όλα και το αντισηπτικό(...)πραγματικά ένα δώρο που σας προστατεύει από όλα, από γρίπη, από ιό, είναι πραγματικά κάτι καλό, να το έχουμε μαζί μας πάντα, να νιώθουμε ασφαλείς (...) το αντισηπτικό είναι καλό να υπάρχει σε όλες τις τσάντες. Για οποιοδήποτε λόγο. Για την αντισηψία μας και πραγματικά είναι κάτι που μας προστατεύει τώρα από οτιδήποτε(...)το Smart Mask Kit το οποίο δεν πρέπει να λείπει από κανένα. Να το έχετε για όλους. Να το κάνετε και δώρο,*

δείχνουν μια πολύ συνειδητή προσέγγιση που στοχοποίησε τον φόβο για ένα πολύ σοβαρό θέμα που αφορούσε στην υγεία του πληθυσμού με σκοπό έχει οικονομικό όφελος.

Η Αρχή αντιλαμβάνεται πλήρως το γεγονός ότι όλοι οι οργανισμοί πρέπει να έχουν εισόδημα για να επιβιώσουν και ότι αυτό το εισόδημα προέρχεται κυρίως από την διαφήμιση (με την ευρύτερη έννοια). Ωστόσο, όταν αυτό γίνεται με τρόπο που επιδεικνύει μηδέν σεβασμό τόσο προς την Νομοθεσία όσο και προς τους τηλεθεατές, αφού γίνεται εκμετάλλευση της εμπιστοσύνης που, κατά κάποιο τρόπο, αναπτύσσεται μεταξύ μέσου και τηλεθεατή, η Αρχή έχει υποχρέωση να παρέμβει και υπερασπιστεί τα, καλώς νοούμενα συμφέροντα, των τηλεθεατών.

Πέρα των προαναφερθέντων, η Αρχή κρίνει την εκμετάλλευση των προγραμμάτων οποιουδήποτε χαρακτήρα για την προβολή συγκεκριμένων προϊόντων, υπηρεσιών ή εταιρειών, ως παράβαση ιδιαίτερα σοβαρή ιδιαίτερα όταν η προώθηση των εν λόγω προϊόντων γίνεται απροκάλυπτα από τους δημοσιογράφους/ παρουσιαστές του προγράμματος, ή με την συνδρομή αυτών. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου τονίζει για ακόμη μια φορά ότι η παρακίνηση για αγορά ή μίσθωση των προϊόντων ή υπηρεσιών οιασδήποτε επιχείρησης δια μέσου ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων,

συνιστά παράβαση της Νομοθεσίας, καθότι αφενός δημιουργείται αθέμιτος ανταγωνισμός και αφετέρου επηρεάζεται το περιεχόμενο και θίγεται η αρτιότητα των προγραμμάτων, αλλά και η δημοσιογραφική και δημιουργική ανεξαρτησία των δημοσιογράφων, παραγωγών ή άλλων δημιουργών.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη όλα τα ενόπιον της στοιχεία και περιστατικά συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών θέσεων καθώς και την απολογία του οργανισμού, **τη φύση, τη βαρύτητα, τη διάρκεια και τη σοβαρότητα των παραβάσεων**, αποφασίζει όπως, για τις παραβάσεις που έγιναν στις **10.3.2020**, επιβάλει στον οργανισμό το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των **€8.000** ως ακολούθως:

- Για την παράβαση του κανονισμού **B.1** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών (ΚΔΠ 10/2000) (**υποστοιχείο 1**), το Διοικητικό Πρόστιμο των **€4.000**.
- Για την παράβαση του κανονισμού **B.4** του Κώδικα Διαφημίσεων, Τηλεμπορικών Μηνυμάτων και Προγραμμάτων Χορηγίας, Παράρτημα ΙΧ των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών (ΚΔΠ 10/2000) (**υποστοιχείο 2**), το Διοικητικό Πρόστιμο των **€4.000**.

Η Αρχή τονίζει ξανά πόσο σοβαρές θεωρεί τις διαπιστωθείσες παραβάσεις και διαβεβαιώνει τον οργανισμό, για να αντιληφθεί την σοβαρότητα τους, ότι κατά την επιβολή των κυρώσεων έχει εξαντλήσει την επιείκεια της. Επιείκεια την οποία δεν θα επιδείξει ξανά σε περίπτωση διάπραξης παρόμοιων παραβάσεων.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των **€8.000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου